

Asia: VN/7167/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausuntopyyntönne 23.6.2025

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle kaivosmineraaliverolain muuttamista koskevasta lainsäädännöstä.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK painottaa, että kaivosteollisuus ei ole oma taloudesta erillinen kokonaisuutensa, vaan osa suurempaa kokonaisuutta. Esimerkiksi vihreä siirtymä ei ole mahdollista ilman kaivosteollisuutta ja sen myötä saatavia kaivannaisia. Kaivosteollisuutta ja sen merkitystä yhteiskuntaan tulisikin arvioida osana laajempaa kokonaisuutta huomioiden nyt esitetyn verokorotuksen negatiiviset vaikutukset Suomen ja EU:n omavaraisuuteen ja esityksen selvän ristiriidan hallitusohjelman ja kansallisen mineraalistrategian kanssa.

EK huomauttaa, että samaan aikaan on valmisteilla myös toinen kaivos-ten kokonaisverorasitusta kasvattava muutoshanke, joka koskee kaivosten sähköveron korottamista teollisuuden sähköveroluokasta kuluttajien ja muiden kuin teollisuusyritysten sähköveroluokkaan. EK pitää tärkeänä, että näitä asioita käsitellään yhdessä, jotta kaivosteollisuuden kokonaisverorasituksen kasvu on selvillä päätöksiä tehtäessä.

Hyvä veropolitiikka ei ole poukkoilevaa

EK suhtautuu kriittisesti ja torjuvasti poukkoilevaan ja ennakoimattomaan veropolitiikkaan. Investointien kannattavuuslaskelmat tehdään pitkällä aikahorisontilla. Kaivosteollisuudelle on tyypillistä hyvin pitkäjänteinen toiminta ja kaivosteollisuuden yritykset joutuvat investoimaan etsintävaiheessa huomattavia summia ilman varmuutta siitä, tuleeko niille koskaan vastaavaa tuottoa.

Hallitusohjelman mukaan "Hallitus edistää kotimaisen mineraali- ja akkuklusterin kasvua puhtaan siirtymän ja Euroopan strategisen autonomian vahvistamiseksi". Kansallinen mineraalistrategia painottaa, että geopolittinen epävakaus, energiakriisi ja puhdas siirtymä aiheuttavat tarvetta etsiä keinoja raaka-aineiden saatavuuden vahvistamiseksi.

Nyt esitetty merkittävä kaivosmineraaliveron korotus saattaa viivästyttää tai jopa kokonaan peruuttaa investointeja. Näillä on paitsi verotuottoa pitkällä aikavälillä pienentävä vaikutus, myös merkittävä vaikutus kaivospaikkakuntien työllisyysnäkyymiin.

EK katsoo, että nyt esitetty muutos on esimerkki ennakoimattomasta veropolitiikasta, jolla on negatiivinen vaikutus laajemmin arvioitaessa Suomea mahdollisena investointimaana.

Hyvä verojärjestelmä on yksinkertainen: sivuvirtojen sulkua ulkopuolelle kannatettava muutos

Esityksessä ehdotetaan, että kaivosten niin sanotut sivuvirrat suljettaisiin kaivosmineraaliveron ulkopuolelle tietyin edellytyksin. Elinkeinoelämän keskusliitto katsoo, että sivuvirtojen sulkeminen kaivosmineraaliveron ulkopuolelle yksinkertaistaa veron laskemista ja huomioi myös eri kaivannaisiin liittyvät erot. EK kannattaa sivuvirtojen sulkemista kaivosmineraaliveron ulkopuolelle, koska tämä yksinkertaistaa veron laskentaa.

Esityksen valmistelu tulisi keskeyttää tai esitys tulisi palauttaa valmisteluun

Elinkeinoelämän keskusliitto EK katsoo, että nyt lausuttavana olevat kaksi eri hallituksen esitysluonnosta heikentävät kaivosteollisuuden kilpailukykyä ja vaarantavat jo suunnitteilla olevat investoinnit. Kaivosteollisuutta ei tulisi tarkastella itsenäisenä ja muusta elinkeinoelämästä erillisenä kokonaisuutena, vaan sen vaikutus vihreään siirtymään, huoltovarmuuteen ja työllisyyteen tulisi

arvioida selvästi laajemmin kuin nyt käsillä olevassa hallituksenesitysluonnoksessa on tehty. EK:n näkemyksen mukaan esitysluonnos on vastoin hallitusohjelmaa, kansallista mineraalistrategiaa ja EU:n julkilausuttuja tavoitteita. Tämän vuoksi EK vastustaa hallituksen esitysluonnosta ja katsoo, että ensisijaisesti esityksestä tulisi luopua. Toissijaisesti esitys tulisi palauttaa valmisteluun tarkempien ja laajempien vaikutusarviointien tekoa varten.

Kunnioittavasti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Talous ja tutkimus

Sami Pakarinen

Johtaja

Ruohola Tiina
Elinkeinoelämän keskusliitto EK